

7.1.5 - Green campus initiatives include-2022-23

DOCUMENTS:

**Various policy documents /decisions
circulated for implementation**

सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला संचलित
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर
नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : १४/९/२०१२

महाविद्यालयातील सर्व विभागप्रमुख यांना याद्वारे कु-चीन करताना येणे ही शैक्षणिक कार्याला जाणीव आणण्याकरिता आदेशित केले आहे. याची लक्षणे द्यावेत. याबाबतची जाणीव जाहीर करताना याबाबतचे आदेशित केले आहे. याबाबतची जाणीव जाहीर करताना याबाबतचे आदेशित केले आहे. याबाबतची जाणीव जाहीर करताना याबाबतचे आदेशित केले आहे.

Acting Principal

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola
 Tal. Sangola Dist. Solapur

* शिक्षक स्टाफ *

अ.नं.	नाव	सही	अ.नं.	नाव	सही
✓ १	श्री. घाडगे व्ही.के.		✓ १८	श्री. माने के. एस.	
✓ २	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लंगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
✓ ४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
✓ ५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
✓ ८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
✓ ९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. वे.	
१०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		✓ २८	सौ. खंदारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
✓ १३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
✓ १५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
✓ १६	श्री. शिंदे एस. बी.			श्री. कोकरे एस. जी.	
✓ १७	श्री. फुलारी टी. जे.				

सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला संचलित
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर
नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : १४/९/२०२२

महाविद्यालयातील कार्यरत उपाध्यायां सर्व प्रयोगशाळा
 परीक्षे, कार्यालयीन शिपाई आणि मुख्यालयात कार्यरत उपाध्यायां
 सर्व शिपाई यांना या द्वारे सूचना करणे येणे करी
 महाविद्यालयाच्या परीक्षे ५) वेळी संध्य वेळाचा संचालन नेहमी
 करण्याकडील गोळा करावा ३) वर्गस्थोल्या प्रयोगशाळा व मुख्यालय
 या ठिकाणी विज्ञ पानी साक्षात्सख्या सुविधांच्या तोंडर काळजी घेवून
 करावा याची संबंधीतानी नोंद घ्यावी

Acting Principal
 Vidyan Mahavidyalaya, Sangola
 Tal. Sangola Dist. Solapur

*** शिक्षक स्टाफ ***

अ.नं.	नांव	सही	अ.नं.	नांव	सही
१	श्री. घाडगे व्ही.के.		१८	श्री. माने के. एस.	
२	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. वे.	
१०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		२८	सौ. खंदारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
१३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
१५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
१६	श्री. शिंदे एस. बी.				
१७	श्री. फुलारी टी. जे.				

PTO

सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला संचलित
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर
नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : १४ / ९ / २०१२

कार्यालय मातीत सर्व घटकांना याद्वारे सुचीत करणेची, प्रशासकीय व शैक्षणिक कामकाजासाठी आवश्यक असणाऱ्या प्रिंटर, हार्ड डिस्क, जपून् कपाती जेणेकरता कागद रबेरीसाठी व शाई याची वचत होईल. तसेच वी. प्रशासकीय जाखीत जोडा वापर करण्यावर भर द्यावा हि. सुचना देऊन येतो. त्यासाठी निरासरीच्या संपत्तीच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे. ती संबंधितांनी याची नोंद घ्यावी.

Acting Principal-
 Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola
 Tal. Sangola Dist. Solapur

*** शिक्षक स्टाफ ***

अ.नं.	नाव	सही	अ.नं.	नाव	सही
१	श्री. घाडगे व्ही.के.		१८	श्री. माने के. एस.	
२	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. वे.	
१०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		२८	सौ. खडारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
१३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
१५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
१६	श्री. शिंदे एस. बी.				
१७	श्री. फुलारी टी. जे.				

PTO

३५		३८	
३६		३९	
३७		४०	

प्रशासकीय स्टाफ

अ.नं.	नांव	सही	अ.नं.	नांव	सही
✓ १	श्री. ठोंबरे एस. बी.		१०	श्री. पवार सी. बी.	
✓ २	श्री. बनकर एम. डी.		११	श्री. खुले व्ही. वाय.	
✓ ३	श्री. गावडे ए. आर.		१२	श्री. रणदिवे डी. एन.	
✓ ४	श्री. गायकवाड एस. एस.		१३	श्री. कोळी बी. व्ही.	
✓ ५	श्री. कांबळे एन.आर.		१४	श्री. खडतरे एस. आर.	
✓ ६	श्री. गुळीग टी. एम.		१५	कु. माने व्ही. एस.	
७	श्री. गुसाळे व्ही. बी.		१६	श्री. गायकवाड डी. एस.	
८	श्री. सादिगले आर. जी.				
९	श्री. जांगळे पी. टी.				

Date -13/09/2022

Minutes of the meeting

A meeting was held on 13/09/2022 under the chairmanship of Principal Dr. Phule RA to keep the premises of the college clean and beautiful, the following decisions were taken in the said meeting.

1) It was decided to sensitize every element to keep the college premises clean and beautiful.

2) To use the water sparingly in the college, to all the constituents

It was decided to give instructions.

(3) Placing a sign in the premises at the entrance to indicate that the use of plastic is prohibited in the college premises.

It was decided to plant

4) Prohibition of entry of vehicles into the college premises The entry of vehicles into the main premises of the college is prohibited at the entrance gate of the main area.

A board indicating this was decided to be placed at the entrance in the facade

Acting Principal

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola
Tal. Sangola Dist, Solapur

5) It was decided to create awareness about the use of Pollution Free / Electric vehicles by all the units to control the pollution in the college premises or outside the college premises and to save energy.

6) It was decided to carefully use the paper used for printing in the office work and to use it as per requirement and to give instructions to the concerned.

7) It was decided to use the waste water of the college for the garden and it was decided to discuss from time to time to plan it.

8) Energy, pollution, disaster management etc. The meeting concluded with a vote of thanks to raise awareness among the students about environmental science through school work.

Acting Principal

Vidyan Mahavidyalaya, Sangola
Tal. Sangola Dist. Solapur

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर

नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : 02/१०/२०२२

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणेसाठी, विद्यार्थी विनिमय करणेसाठी खालील प्राध्यापकांची बैठक आयोजित केली आहे.

i) श्री. वाघमोडे मनोहर बिरा. (पर्यावरणशास्त्र विषयस्थिक)

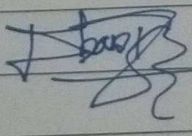
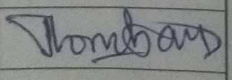
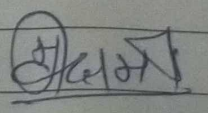
ii) श्री. ठोंबरे जगन्नाथ विष्णू. (IQAC, सदस्य)

iii) श्री. धसाडे शंकर सगगापा. (IQAC, समन्वयक)

तरी संबंधित प्राध्यापकांनी दि. ०२ ऑगस्ट, २०२२ रोजी सकाळी १०:०० वा. मा. प्राचार्य केबीनमध्ये बैठकीसाठी उपस्थित राहणे.

* शिक्षक स्टाफ *

Acting Principal

अ.नं.	नांव	सही	अ.नं.	नांव	सही
१	श्री. घाडगे व्ही. के.		१८	श्री. माने के. एस.	
२	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. के.	
✓ १०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		२८	सौ. खंदारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
१३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		✓ ३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
१५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
१६	श्री. शिंदे एस. बी.		✓	श्री. वाघमोडे एम. व्ही.	
१७	श्री. फुलारी टी. जे.				

दि. 01/10/2022.

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणेसाठी विचार विनिमय करणेसाठी, महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य प्रा. डॉ. फुले आर. ए. यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. 01/10/2022 रोजी स. 90:30 वा बैठक संपन्न झाली. सदर बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

i) प्रा. वाधमोडे. एम. बी. विधमोडे

ii) प्रा. ठोंबरे. जे. व्ही. Thombare

iii) प्रा. धसाडे. एस. एस. धसाडे

Kulle

Acting Principal
Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola
Tal. Sangola Dist. Solapur

मिडिंगचा इतिवृत्तांत

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणेसाठी, विचार विनिमय करणेसाठी मा. प्र. पाठ्यार्थ डॉ. फुले आर. ए. यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. २१/१०/२०२२ रोजी बैठक संपन्न झाली, सदर बैठकीत खालील निर्णय घ्यात आले.

- १) महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवण्यासाठी प्रत्येक घटक जागरूक करण्याचे ठरले.
- २) महाविद्यालयातील पाण्याचा वापर काटकसरीने करण्याबाबत, सर्व घटकांना सूचना देण्याचे ठरले.
- ३) महाविद्यालयातील परिसरामध्ये फॅस्यिकलर बंदी आहे, हे सांगण्यासाठी परिसरामध्ये फॅस्यिक बॅरीचे बोर्ड लावण्याचे ठरले.
- ४) महाविद्यालयातील मुख्य परिसरामध्ये वाहनांना प्रवेश बंदी आहे, हे दर्शविणारा फलक दर्शनी भागात प्रवेशद्वारावर लावण्याचे ठरले.
- ५) महाविद्यालयातील परिसरामध्ये किंवा महाविद्यालयाच्या परिसराबाहेर प्रदूषण नियंत्रित ठेवणे आणि उर्जेची बचत करणेसाठी सर्व घटकांनी इलेक्ट्रिक वाहनांचा वापर करावा, याबाबतची जागरूकता निर्माण करण्याचे ठरले.
- ६) कार्यालयीन कामकाजामध्ये छपाईसाठी वापरले जाणारे कागद जपून वापरल्याच्या आणि आवश्यकतेनुसार वापरण्याचे ठरले. व त्याबाबतच्या सूचना ~~सर्व~~ संबंधितांना देण्याचे ठरले.
- ७) महाविद्यालयातील सांजपाण्याचा वापर जाईसाठी करण्याचे ठरले. तसेच त्याचे नियोजन करण्यासाठी वेळेवेळी चर्चा करण्याचे ठरले.

ऊर्जा, प्रदूषण, आपत्ती व्यवस्थापन इ. धारकासंबंधी
विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरणशास्त्र या विषयाच्या माध्यमातून
जागृती करवाचे दृष्टे.

सभेची सांगता आचार प्रदर्शनाने झाली.

i) प्रा. वाघमोडे एम. बी. - श्रीधाम

ii) प्रा. टोंबरे जे. व्ही. - Vishnubhai

iii) प्रा. घसाडे एस. एस. - Sangde

Sangde

Acting Principal

Vidyan Mahavidyalaya, Sangola

Tal. Sangola Dist. Solapur

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर

नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : ०१/१०/२०२२

महाविद्यालयातील कार्यरत असणारे सर्व प्रयोशशाळा परिचर, कार्यलिपीन शिपाई आणि कॅम्पलयामध्ये कार्यरत असणारे सर्व शिपाई यांना याद्वारे सूचित करण्यात येते की महाविद्यालयातील परिसर नेहमी स्वच्छ ठेवावा, कचरा नेहमी कचरा कुंडीमध्ये जाळा करावा, कचरोळ्या, लॅब, सज्ज्यालय इ. ठिकाणी विज, पाणी या सारख्या सुविधांचा वापर काळजीपूर्वक करावा. तारी संबंधित संबंधितांनी याची नोंद घ्यावी.

* शिक्षक स्टाफ *

Acting Principal

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola

अ.नं.	नांव	सही	अ.नं.	नांव	सही
१	श्री. घाडगे व्ही. के.		१८	श्री. माने के. एस.	
२	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. के.	
१०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		२८	सौ. खंदारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
१३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
१५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
१६	श्री. शिंदे एस. बी.				
१७	श्री. फुलारी टी. जे.				

(सहीसाठी प्रशासकीय स्टाफ यारी यादी या उपप्रोजेक्ट करावा)

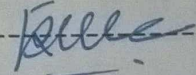
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

ता. सांगोला जि. सोलापूर

नोटीस/सुचना/आदेश

दिनांक : ९/१०/२०२२

कार्यालयातील सर्व दस्तऐवज याद्वारे सूचित करण्यात येते की, प्रशासकीय आणि शैक्षणिक कामकाजासाठी आवश्यक असणारे प्रिंटर छपाई जपून करावी जेणेकरून कामद, इलेक्ट्रीसिटी आणि शाई यांची खचत होईल. तसेच ई-प्रणालीचा वापर करण्यावर भर द्यावा. ही सूचना उजा वचतीच्या दर्शने महत्वाची आहे. तारी सर्वधितानी ~~मार्च~~ नोंद घ्यावी.

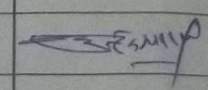

Acting Principal

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola

* शिक्षक स्टाफ *

Tal. Sangola Dist. Solapur

अ.नं.	नांव	सही	अ.नं.	नांव	सही
१	श्री. घाडगे व्ही. के.		१८	श्री. माने के. एस.	
२	श्री. गायकवाड आर. एस.		१९	श्री. पवार के. एस.	
३	श्री. लगळी टी. एस.		२०	श्री. कसबे डी. के.	
४	श्री. फुले आर. ए.		२१	श्री. पाटील बी. डी.	
५	श्री. रूपनर पी. जे.		२२	श्री. गडहिरे आर.टी.	
६	श्री. इंगवले ए. आर.		२३	श्री. पवार व्ही. एम.	
७	श्री. आदलिंगे एन. पी.		२४	श्री. हेगडे एस. सी.	
८	श्री. नवले बी. बी.		२५	श्री. सगरे के. एन.	
९	श्री. सुर्यवंशी आर. एस.		२६	श्री. रिटे डी. के.	
१०	श्री. धसाडे एस. एस.		२७	श्री. भोसले एस. एस.	
११	सौ. गायकवाड एस. ए.		२८	सौ. खंदारे एस. एन.	
१२	श्री. हाके एम. ए.		२९	श्री. कदम एस. एन.	
१३	श्री. कोकरे बी. डी.		३०	श्री. माने एम. टी.	
१४	श्री. शिंदे एस. व्ही.		३१	श्री. ठोंबरे जे. व्ही.	
१५	श्री. घाडगे के. बी.		३२	श्री. कांबळे ए. एम.	
१६	श्री. शिंदे एस. बी.		३३	श्री. फाटे एस. एम.	
१७	श्री. फुलारी टी. जे.				

सूचना

दि. 31 मार्च 2022

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणे - साठी ~~काही~~ विचार विनिमय करणेसाठी खालिल प्राध्यापकांची बैठक आयोजित केली आहे.

- i) प्रा. मनोहर बिरा वाद्यगोडे - पर्यावरणशास्त्र विभाग (शिक्षक)
- ii) प्रा. जगन्नाथ विष्णू ढोंबरे - सहसमन्वयक, IQAC
- iii) प्रा. शंकर संभाषा घसोडे - समन्वयक, IQAC

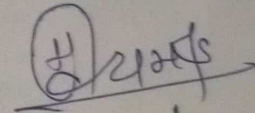
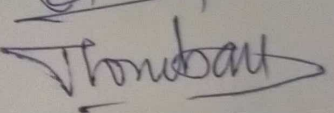
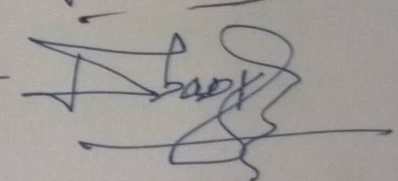
तरी ~~सो~~ संबंधित प्राध्यापकांनी दि. 9 एप्रिल, 2022 रोजी सकाळी 10:00 वा. मा. प्राचार्य केबीनमध्ये बैठकीसाठी उपस्थित राहणे.

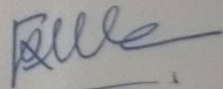
प्रभारी प्राचार्य

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला
त. सांगोला जि. सोलापूर

दि. 09 एप्रिल 2022

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणेसाठी विचार विनिमय करणेसाठी, महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. 09 एप्रिल, 2022 रोजी स. 90.00 वा बैठक संपन्न झाली. सदर बैठकीत खालील सरस्य उपस्थित होते.

- i) प्रा. मनोहर बिरा वाघभोडे -
- ii) प्रा. जगन्नाथ विष्णू ठोंबरे -
- iii) प्रा. शंकर सैगाप्पा शसाडे -

प्रभारी प्राचार्य
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला
ता. सांगोला जि. सोलापूर

मिडिंगचा इतिवृत्त

महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवणेसाठी, विविध विचार विनिमय करणेसाठी व मा.प्र. प्राचार्य डॉ. फुले सर यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. 9 एप्रिल 2022 रोजी बैठक संपन्न झाली. सदर बैठकीत खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आले.

① महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ आणि सुंदर ठेवण्यासाठी प्रत्येक घटक जागदुक करवावे ठरले.

② महाविद्यालयातील पाण्याचा वापर कारखसरीने करवावा, सर्व घटकांना सुचना देण्याचे ठरले.

③ महाविद्यालयातील परिसरात फॅन्सिकिवर बंदी आहे, हे सांगण्यासाठी परिसरामध्ये फॅन्सिकिवर बंदीचे बोर्ड लावण्याचे ठरले.

④ महाविद्यालयातील मुख्य परिसरामध्ये वाहनांना प्रवेश बंदी आहे, हे दर्शविणारा फुलक दर्शनी भागात प्रवेशद्वारा मध्ये लावण्याचे ठरले.

⑤ महाविद्यालयातील परिसरामध्ये किंवा महाविद्यालयाच्या परिसराबाहेर प्रदूषण नियंत्रणामध्ये ठेवणे आणि उर्जेची बचत करणेसाठी सर्व घटकांनी इलेक्ट्रिक वाहनांच्या वापर करावा, याबाबतची जागदुकता निर्माण करवावे ठरले.

⑥ कार्यालयीन कामकाजामध्ये हॅमपाइसाठी वापरले जाणारे कागद जपून वापरल्याच्या आणि आवश्यकतेमुळे वापरल्याचे ठरले व त्याबाबतच्या सुचना संबंधित लिपिकास देण्याचे ठरले.

⑥ महाविद्यालयातील सांउपाच्या वापर गाडिनसाठी करवाचे ठरले तसेच त्यांचे नियोजन करवासाठी वेळेवेळी चर्चा करवाचे ठरले.

④ उर्जा, प्रदूषण आपत्ती व्यवस्थापन इ. धाटकासंबंधी विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरणशास्त्र या विषयाच्या माध्यमातून जागृती करवाचे ठरले ठरले.

⑤ पर्यावरणशास्त्रीय समेची सांगता आभार प्रदर्शनाचे शाही.

i) प्रा. मनोहर बिरा वाद्यभोडे - Mandhar

ii) प्रा. जगन्नाथ विष्णु ठोंबरे - Thombare

iii) प्रा. शंकर सांगपा धसाडे - Shankar

Prakash
प्रभासी प्राचार्य
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला
त्र.सांगोला जि. सोलापूर

ड विभाग, तळ मजला, प्रशासकीय इमारत, जिल्हाधिकारी कार्यालय आवर, सोलापूर ४१३ ००१

फोन क्र.०२१७-२३५००५५ E-mail: jdirhesol@rediffmail.com

जा.क्र. : शिससं/उशि/सोविसो/२०१५/२२७०

दिनांक : ६/१०/२०१५

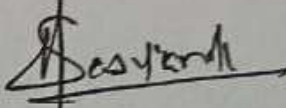
प्रति,
प्राचार्य,
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला.

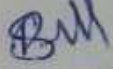
विषय :- शासन नियमाप्रमाणे अपंग कर्मचाऱ्याला वाहतूक भत्त्यात वाढ करणेसंदर्भात

- संदर्भ :- १. आपले पत्र क्र.५८१/२०१५-१६, दि.३०.९.२०१५
२. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.वाहभ-१३००/प्र.क्र.५७/सेवा-५,
दि.०४ जून, २००१

आपल्या संदर्भाकीत पत्रास अनुसरून, आपल्या महाविद्यालयातील १. श्री. कोकरे बाळकृष्ण
ज्ञानू सहाय्यक प्राध्यापक २. सगरे कैलास नामदेव - सहयोगी प्राध्यापक ३. श्री.गावडे आबासो रामचंद्र-
वरिष्ठ लिपीक हे अपंग म्हणून सेवेत असल्याने त्यांना संदर्भाकीत शासन नियमानुसार मंजूर तरतुदीनुसार या
तिनही अपंग कर्मचारी म्हणून देय असलेला वाढीव वाहतूक भत्ता अदा करण्यास या कार्यालयाची मान्यता
देण्यात येत आहे. त्यानुसार वेतन देयकामध्ये अपंग कर्मचारी म्हणून देय असणारा वाढीव वाहतूक भत्ता
समाविष्ट करण्यात यावा.

श्री. कोकरे स.र.
कार्यवाहीसाठी
8.10.2015

विभागीय सहसंचालक(उ.शि.)
सोलापूर विभाग, सोलापूर.

Attested

Principal
Vidnya Mahavidyalaya, Sangola
Tal. Sangola Dist. Solapur

सोलापूर विद्यापीठ

परीक्षा विभाग

सोलापूर पुणे राष्ट्रीय महामार्ग, केगाव,

सोलापूर - ४१३ २५५

ईपीएबीक्स - ०२१७-२७४४७६०/६१/६३/६६/७१/७२/७३/७४/७६/७९

फॅक्स नं. - ०२१७-२७४४७७०

संकेतस्थळ: <http://su.digitaluniversity.ac/www.sus.ac.in>

ई-मेल: coe@sus.ac.in

Solapur University

Examinations Section

Solapur-Pune National Highway, Kegaon,
Solapur-413 255

EPABX No..0217- 2744760/61/63/66/71/72/73/74/79

Fax No.0217-2744770

Web Site :

<http://su.digitaluniversity.ac/www.sus.ac.in>

email id: coe@sus.ac.in

Ref No./SUS / Exam/ 2016 -17/ 532

Date : 18/03/2017.

प्रति,

१) मा.प्राचार्य/संचालक/सचिव

सर्व संलग्नित महाविद्यालये,

२) मा. संचालक,

सर्व शैक्षणिक संकुले,

सोविसो.

विषय :- उच्च शिक्षण घेणा-या दिव्यांग विद्यार्थ्यांना परीक्षेमध्ये सोयी-सवलती देणेबाबत...

संदर्भ :- महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र. ३०२/विशि-३.

दि. ०४ मार्च, २०१७.

महोदय/महोदया,

उपरोक्त विषयास अनुसरून, उक्त संदर्भिय शासन निर्णय आपल्या माहितीस्तव व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीस्तव अग्रेषित करण्यात येत असून, महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, यांनी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयानुसार आपल्या महाविद्यालयात/संस्थेत/विभागात उच्च शिक्षण घेणा-या दिव्यांग विद्यार्थ्यांना परीक्षेमध्ये आवश्यक सोयी - सवलती देण्याबाबत उचित कार्यवाही करावी.

सदर पत्र व संदर्भिय शासन निर्णय विद्यापीठाच्या <http://su.digitaluniversity.ac> या संकेतस्थळावर Circulars/Notice या मथळ्याखाली उपलब्ध आहे.

आपला विश्वासू,

संचालक,

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

प्रत :

१. मा. शिक्षण संचालक (उ.शि.), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे- ४११ ००१

२. मा. विभागीय सहसंचालक (उ.शि.), सोलापूर विभाग, सोलापूर- ४१३ ००१

उच्च शिक्षण घेणाऱ्या दिव्यांग विद्यार्थ्यांना
परिक्षेमध्ये सोयी-सवलती देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र. ३०२/विशि-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०४ मार्च, २०१७.

प्रस्तावना:-

राज्यातील सर्व उच्च शिक्षण देणाऱ्या संस्थामध्ये विशेष गरजा असणाऱ्या (दिव्यांग) विद्यार्थ्यांचे अध्ययन, अध्यापन व मुल्यमापनाची पध्दती वेगळी असणे आवश्यक आहे. विशेष गरजा असणाऱ्या (दिव्यांग) विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक मुल्यमापनामध्ये गरजेनुसार सोयी सवलती देण्यासंदर्भात धोरण निश्चितीसाठी शासन स्तरावरून समिती गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीच्या बैठकीमध्ये सर्व अकृषी विद्यापीठाचे परिक्षा नियंत्रक व दिव्यांगांशी संबंधित असलेल्या विविध संस्थांचे तज्ञ प्रतिनिधी उपस्थित होते. सदरहू बैठकीमध्ये दिव्यांग विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणामध्ये येणाऱ्या अडचणी व परिक्षा पध्दतीमध्ये त्यांना दिल्या जात असलेल्या व आवश्यक असलेल्या सोयी सुविधांबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात आली व त्यानुसार आवश्यक त्या सूचना व अभिप्राय मागविण्यात आले. प्राप्त अभिप्राय व सूचनांचा विचार करून उच्च शिक्षण/विद्यापीठीय शिक्षण घेणाऱ्या दिव्यांग विद्यार्थ्यांना सोयी-सुविधा देण्याबाबतचा शासन निर्णय निर्गमित करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते. त्यानुसार खाली नमूद केल्याप्रमाणे शासन निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

विशेष गरजा असणाऱ्या (दिव्यांग) विद्यार्थ्यांची खालीलप्रमाणे वर्गवारी आहे.

१. पूर्णतः अंध (Blindness)
२. अंशतः अंध (Low vision/ Partial Blind)
३. कुष्ठरोग निवारित (Leprosy Cured Persons)
४. कर्णबधिर (Hearing Impairment - deaf and hard of hearing)
५. लोकोमोटर डिसेबिलिटी अस्थिव्यंगासह (Locomotor Disability including Orthopedic disability)
६. शारिरीक वाढ खुंटणे (Dwarfism)
७. बौद्धिक अक्षम (मतिमंद/गतिमंद) (Intellectual Disability -Mentally challenged/Slow Learners)
८. मानसिक आजार (Mental Illness)
९. स्वमग्न (Autism Spectrum Disorder)
१०. सेरेब्रल पाल्सी (Cerebral palsy)
११. स्नायुंची विकृती (Muscular Dystrophy)
१२. मज्जासंस्थेचे तीव्र आजार (Chronic Neurological Conditions)
१३. अध्ययन अक्षम (Specific Learning Disabilities)
१४. बहुविध दृधन अपदयरर (Multiple Sclerosis)
१५. भाषण (वाचा) व भाषा अक्षमत्व (Speech and Language Disability)
१६. थॅलसेमिया (Thalassemia)/ कॅन्सर (Cancer)
१७. हिमोफिलिया (Hemophilia)
१८. सिकल सेल आजार (Sickle Cell Disease)
१९. बहुविकलांग (Multiple Disabilities)

२०. अॅसिड अॅटॅक व्हिक्टिम (Acid Attack Victim)
२१. पार्किंसन्स आजार (Parkinson's disease)

(१) उपरोक्त सर्व प्रकारातील उच्च शिक्षण संस्थांमधील/ विद्यापीठ स्तरावरील शिक्षण घेणाऱ्या दिव्यांग विद्यार्थ्यांना खालील नमूद समान सोयी-सुविधा व सवलती उपलब्ध करून देण्यात याव्यात :-

- अ) विद्यार्थ्यांच्या सोयीनुसार जवळचे परीक्षा केंद्र देय राहिल. (शक्यतो विद्यार्थी ज्या महाविद्यालयामध्ये शिक्षण घेत आहे तेच महाविद्यालय किंवा त्याच्या घराजवळचे महाविद्यालय परीक्षाकेंद्र असावे) सर्व प्रकारच्या दिव्यांग विद्यार्थ्यांच्या उत्तरपत्रिका पी.डब्ल्यू.डी. शिक्का मुद्रित करून तपासणी करिता वेगळ्या ठेवण्याची व्यवस्था करावी.
- ब) विद्यार्थ्यांना सर्व प्रकारच्या परीक्षेच्या (Internal, External, Practical) प्रश्नपत्रिका सोडविण्यासाठी प्रति तास २० मिनिटे अधिक वेळ देय राहिल.
- क) अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना सत्रातील प्रत्येक परीक्षेमध्ये लेखी, तोंडी, प्रात्यक्षिक, अंतर्गत व प्रकल्प संशोधन परीक्षेमध्ये एकूण गुणांच्या ३ टक्के गुणांची सवलत एकाच विषयामध्ये किंवा सर्व विषयांमध्ये विभागून देण्यात यावी.
- ड) परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाचे प्राचार्य/संचालक यांचे पूर्व परवानगीने लेखनिक घेता येईल. मात्र लेखनिकांची व्यवस्था पालकांनी महाविद्यालयाचे सहकार्याने करावी अन्यथा शक्य झाल्यास महाविद्यालयाने लेखनिकांची यादी ठेवावी व या यादीतून लेखनिक देण्यात यावा. यासाठीचा पत्रव्यवहार परीक्षा आवेदनपत्र सादर करतेवेळी करण्यात यावा. आवश्यकतेनुसार सांकेतिक भाषा विश्लेषक (Sign Language Interpreter) उपलब्ध करून द्यावा.
- इ) जे विद्यार्थी आरोग्य व शारीरिक शिक्षण, समाजसेवा, बालवीर /वीरबाला/ छात्रसेना (N.C.C.) संरक्षण अभ्यास (Defence Studies) / मुलकी संरक्षण व रस्ता सुरक्षा गस्त (Civil Defence and Road Safety Patrol) इत्यादी विषय पूर्ण करू शकत नाहीत, त्या विद्यार्थ्यांना या विषयात सवलत मिळण्यासाठी अर्ज दिव्यांग प्रमाणपत्रासह संबंधित महाविद्यालयामार्फत विद्यापीठाकडे पूर्व मान्यतेसाठी पाठवावा किंवा संबंधित विद्यापीठाने अशी सवलत मिळण्याबाबतचे नियम तयार करून सर्व महाविद्यालयांचे निदर्शनास आणावेत.
- ई) सर्व प्रकारच्या दिव्यांग मुलांसाठी स्पेलींग, व्याकरण, विरामचिन्हे याबाबतीत गुणदान कमी करण्यात येवू नये.
- उ) यापैकी काही वर्गवारीसाठी विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी वर्गात आवश्यक असलेली हजेरी/उपस्थिती बंधनकारक राहणार नाही. त्यासाठी संबंधित महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांची परवानगी बंधनकारक राहिल.

वरीलप्रमाणे सर्वसाधारण सोयी-सवलती सर्व दिव्यांग विद्यार्थ्यांना देय राहतील. याशिवाय त्यांचे दिव्यांगत्वाच्या प्रकारानुसार काही विशेष सोयी-सवलती खालीलप्रमाणे देय राहतील :-

२. पूर्णतः अंध (Blindness) व अंशतः अंध (Partial Blind) विद्यार्थ्यांकरीता सवलती :-

- १) परीक्षा कालावधीमध्ये गणितीय पाटीचा (Traylor Frame) वापर करता येईल.
२) परीक्षा कालावधीत आवाजाच्या गणकयंत्राचा (Talking Calculator) वापर करता येईल.
३) अंशतः अंध विद्यार्थ्यांना उत्तरपत्रिका लिहिण्यासाठी स्केचपेनचा व प्रश्नपत्रिका वाचण्यासाठी ग्लास मॅग्नीफायरचा वापर करता येईल.
४) अंशतः अंध विद्यार्थ्यांसाठी मोठ्या अक्षरातील (Arial २० size) प्रश्नपत्रिका छापण्यात यावी.

- ५) परिक्षेच्या वेळी गरजेनुसार अॅबॅकस व भूमितीय साहित्य साधनाचा वापर करता येईल. आकृत्या, नकाशे, तक्ते इ. न काढण्याची सवलत देय राहिल, त्याचे गुण त्या विद्यार्थ्याला त्या प्रमाणात देण्यात येतील अथवा आकृत्या, नकाशे, तक्ते इ. प्रश्नांसाठी पर्यायी प्रश्न देण्यात यावेत.
- ६) प्रात्यक्षिक परीक्षेऐवजी या विद्यार्थ्यांना या विषयाची तोंडी परीक्षा/बहूपर्यायी उत्तरे असलेली लेखी परीक्षा (प्रात्यक्षिकांवर आधारित) देता येईल. तोंडी परीक्षेत प्रात्यक्षिकांवर आधारित प्रश्न विचारले जावेत.
- ७) जर एखादया विद्यार्थ्याला संगणकाच्या द्वारे परीक्षा दयावयाची असल्यास स्क्रीन रिडींग सॉफ्टवेअर असलेला संगणक- NVDA Software/तत्सम इतर संगणक प्रणालीचा वापर करता येईल. परंतु त्यासाठी विद्यापीठाची पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक राहिल.
- ८) विद्यार्थ्यांना टेपरेकॉर्डरद्वारे प्रश्न देण्यात यावेत आणि त्यांनी प्रश्नांना दिलेली उत्तरे टेपरेकॉर्डवर रेकॉर्ड करण्यात यावीत व त्यांच्या बसण्याची स्वतंत्र व्यवस्था असावी.
- ९) ज्यावेळी दृष्टीहीन मुलगा बऱ्याच वेळेपासून ब्रेलमध्ये लिहित असेल आणि ज्यामुळे त्याला थकवा जाणवत असेल अशावेळी त्यास काही काळ विश्रांती देण्यात यावी, तथापि ही वेळ सवलतीच्या एकूण वेळेपेक्षा जास्त नसावी.
- १०) ज्यावेळी ब्रेलवाचन, लेखन चाचणी असेल अशावेळी ब्रेललिपीतील चुकांबाबत गुण कमी करू नयेत. तसेच गरज असेल अशावेळी मौखिक पध्दतीने प्रश्नांची उत्तरे विचारून त्याला कितपत ज्ञान आहे याबद्दल चाचणी घेण्यात यावी. चित्र/आकृत्या/नकाशे याऐवजी पर्यायी प्रश्न देण्यात यावेत. वस्तुनिष्ठ प्रश्नांसाठी सुस्पष्ट सूचना देण्यात याव्यात.
- ११) ज्यावेळेस निबंधात्मक प्रश्न असतात आणि ते प्रश्न ब्रेलमध्ये लिहितात अशावेळी सदर प्रश्नावर गुणदान करतांना उत्तरे मोठ्या प्रमाणात लिहिलेले आहे हे न पाहता मुख्य मुद्दांवर (Key Points) वर लक्ष देण्यात यावे. महाविद्यालयाने याविषयीचा पत्रव्यवहार विद्यापीठाशी करणे अत्यावश्यक आहे.
- १२) प्रकल्पावर आधारित लेखी परीक्षेऐवजी तोंडी परीक्षा घेण्यात यावी.

(३) कुष्ठरोग निवारित (Leprosy Cured Persons) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

१. ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
२. शिकत असलेल्या महाविद्यालयातच शरीराची योग्य स्थिती आणि बसण्याच्या व्यवस्थेसाठी अनुकूल तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्या यांची या विद्यार्थ्यांसाठी व्यवस्था करण्यात यावी. यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्वपरवानगी घ्यावी.
३. अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाली ; परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटल मध्ये दाखल व्हावे लागले तर अशा प्रसंगी विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यास पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
४. विद्यार्थ्यांना लिहायला सोयीचे व्हावे यासाठी वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, संगणक देण्याची व्यवस्था उपलब्ध व्हावी.
५. गरजेनुसार लेखनिक घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(४) कर्णबधिर विद्यार्थ्यांसाठी (Hearing Impairment-deft and hard of hearing) सवलती :-

- १) प्रश्नाचे उत्तर अपेक्षित शब्दमर्यादेपेक्षा कमी शब्द मर्यादेत लिहिता येईल. दीर्घोत्तरी प्रश्नांची उत्तरे मुद्यांमध्ये लिहिता येतील. दीर्घोत्तरी प्रश्नांमध्ये मुख्य मुद्यांच्या अनुषंगाने (Key points) उत्तर लिहील्यास परिक्षकांनी उत्तरामध्ये थोडक्यात विषयाच्या अनुषंगाने माहिती/उत्तरे दिली आहेत का ते तपासून गुणदान करावे.
- २) या मुलांसाठी स्पेलींग, व्याकरण, विरामचिन्हे या बाबतीत गुणदान कमी करण्यात येऊ नयेत.
- ३) सर्व विषयाच्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये प्रश्नांची शब्दरचना सरळ व सोपी असावी. मौखिक मुल्यमापनासाठी लेखीचा पर्याय असावा.
- ४) आवश्यकता असल्यास अशा विद्यार्थ्यांना वाचनिक/ सूचक (Prompter) देण्यात यावा.
- ५) गरजेनुसार विद्यार्थ्यांला त्यास हव्या त्या भाषेत पेपरी लिहिण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(५) लोकोमोटर डिसेबिलिटी अस्थिव्यंगासह (Locomotor Disability Including Orthopedic Disability), बहुविकलांगता (Multiple Disabilities) व सेरेब्रल पाल्सी (Cerebral Palsy) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत तेच महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे. शिकत असलेल्या महाविद्यालयातच शरीराची योग्य स्थिती आणि बसण्यासाठी अनुकूल असे तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्या यांची या विद्यार्थ्यांसाठी व्यवस्था करावी लागेल. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- २) ज्या विद्यार्थ्यांना आवश्यकता असेल त्यांना उत्तरपत्रिका टाईप करणे किंवा लिहिण्यासाठी तसेच पूर्ण प्रश्नपत्रिका किंवा प्रश्नपत्रिकेचा काही भाग लिहिण्यासाठी लेखनिक घेण्यास परवानगी देण्यात येईल. जर हे विद्यार्थी स्वतः प्रश्नपत्रिका सोडवत असताना मध्येच थकले ; पुढे प्रश्नपत्रिका सोडवू शकत नाही असे वाटल्यास त्यांना महाविद्यालयातील प्रत्यक्ष अध्यापनाशी संबंध नसलेला कोणताही कर्मचारी लेखनिक म्हणून देता येईल. हा कर्मचारी या विद्यार्थ्यांने बोललेली भाषा समजू शकत असावा. या लेखनिकांची काळजीपूर्वक निवड करावी हा लेखनिक बहुविकलांग, सेरेब्रल पाल्सी, लोकोमोटर डिसेबिलिटी विद्यार्थी काय सांगतो ते समजून लिहू शकेल असा असावा.
- ३) आकृत्या, नकाशे, तक्ते इ. न काढण्यासाठी सवलत देय राहिल. याचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला त्याचे प्रमाणात देण्यात यावेत.
- ४) प्रात्यक्षिक परीक्षेऐवजी या विद्यार्थ्यांना या विषयाची तोंडी परीक्षा/बहूपर्यायी उत्तरे असलेली लेखी परीक्षा (प्रात्यक्षिकांवर आधारित) देता येईल. तोंडी परीक्षेत प्रात्यक्षिकांवर आधारित प्रश्न विचारले जावेत.
- ५) या मुलांना अतिरिक्त सूचना किंवा संकेताची गरज भासते, तेव्हा परिक्षेच्या वेळी त्यांची बैठकीची वेगळी व्यवस्था करण्यात यावी.
- ६) अशा विद्यार्थ्यांच्या परिक्षासाठी तांत्रिक पध्दतीचा वापर करण्यात यावा. (उदा.संगणक व संगणक प्रणाली Voice Synthesizer)
- ७) प्रश्नाची प्रक्रिया जाणून घेण्यासाठी संप्रेषण बोर्ड (Communication Board) चा वापर करावा.
- ८) अनुकूलनशील साहित्य आणि उपकरणांचा वापर करू देण्यात यावा. उदा.पेन्सिल व ग्रीप्स.
- ९) हे विद्यार्थी जास्त दाब देऊन लिहितात त्यासाठी आवश्यकतेनुसार कागद/उत्तरपत्रिका जाड पानांची देण्यात यावी.

(६) शारिरीक वाढ खुंटणे (Dwarfism) :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत तेच महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात येईल. शिकत असलेल्या महाविद्यालयातच शरीराची योग्य स्थिती आणि बसण्याच्या व्यवस्थेसाठी अनुकूल तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्या यांची या विद्यार्थ्यांसाठी व्यवस्था करावी. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- २) लेखनिक घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ३) आवश्यकता असेल तर वाचनिक/सूचक घेण्याची परवानगी असावी.

(७) बौद्धिक अक्षम (मतिमंद/गतिमंद) (Intellectual Disability-Mentally challenged/ Slow Learners) :-

- १) विद्यार्थ्यांना आकृत्या, नकाशे, तक्ते इ. न काढण्याची सवलत देण्यात यावी. त्यासाठीचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला त्याच प्रमाणात देण्यात यावेत.
- २) विद्यार्थ्यांना उत्तरपत्रिका टाईप करून वा लिहून देण्याची परवानगी प्रदान करण्यात यावी. त्यांना पूर्ण प्रश्नपत्रिका वा प्रश्नपत्रिकेचा काही भाग लिहिण्यासाठी लेखनिक घेण्यास परवानगी देण्यात येईल. हे विद्यार्थी स्वतः प्रश्नपत्रिका सोडवत असताना मध्येच थकले, पुढे प्रश्नपत्रिका सोडवू शकत नाही असे वाटल्यास त्यांना महाविद्यालयातील प्रत्यक्ष अध्यापनाशी संबंध नसलेला कोणताही कर्मचारी लेखनिक म्हणून घेता येईल. हा कर्मचारी या विद्यार्थ्यांने बोललेली भाषा समजू शकत असावा. या लेखनिकांची काळजीपूर्वक निवड करावी. हा लेखनिक अध्ययन अक्षम विद्यार्थी काय सांगतो ते समजून लिहू शकेल असा असावा.
- ३) प्रात्यक्षिक परीक्षेऐवजी त्या विद्यार्थ्यांना त्या विषयाची तोंडी परीक्षा/बहूपर्यायी उत्तरे असलेली लेखी परीक्षा (प्रात्यक्षिकांवर आधारित) देता येईल. तोंडी परीक्षेत प्रात्यक्षिकांवर आधारित प्रश्न विचारले जावेत.
- ४) या गटात मोडणाऱ्या अनेक विद्यार्थ्यांची कारक कौशल्ये अविकसित असतात याचा विचार करून त्यांना वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, गणकयंत्र वापरण्याची परवानगी द्यावी.
- ५) आवश्यकतेनुसार प्रौढ लेखनिक देण्यात यावा.

(८) मानसिक आजार (Mental Illness):-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते महाविद्यालय अथवा घराजवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
- २) या विद्यार्थ्यांची परीक्षा वेगळ्या वर्गात घेण्यात यावी.
- ३) विद्यार्थी अचानक आक्रमक/हिंसक बनला तर परिस्थिती हाताळू शकेल असाच पर्यवेक्षक नेमावा.
- ४) लेखी परीक्षेऐवजी ऑडिओ/व्हीडीओ रेकॉर्डर वापरून मौखिक परीक्षा घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(९) स्वमग्न (Autism Spectrum Disorder) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे. त्यांच्या महाविद्यालयातच या मुलांसाठी विशेष तयार केलेले टेबल, टायपिंगमशीन, संगणक, गणकयंत्र, खुर्च्या यांची व्यवस्था करण्यात यावी.

- २) विद्यार्थ्यांना उत्तरपत्रिका टाईप करुन वा लिहून देण्याची परवानगी देण्यात येईल. त्यांना पूर्ण उत्तरपत्रिका किंवा उत्तरपत्रिकेचा काही भाग लिहिण्यासाठी लेखनिक घेण्यास परवानगी देण्यात यावी. जर हे विद्यार्थी स्वतः प्रश्नपत्रिका सोडवत असताना मधेच थकले, पुढे प्रश्नपत्रिका सोडवू शकत नाहीत असे वाटल्यास, त्यांना महाविद्यालयातील प्रत्यक्ष अध्यापनाशी संबंध नसलेला कोणताही कर्मचारी लेखनिक म्हणून घेता येईल. हा कर्मचारी या विद्यार्थ्यांने बोललेली भाषा समजू शकत असावा. या लेखनिकांची काळजीपूर्वक निवड करावी. हा लेखनिक ऑटिस्टिक विद्यार्थी काय सांगतो ते लिहू शकेल असा असावा.
- ३) विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी त्याला खात्री वाटेल अशी व्यक्ती परीक्षा वर्गाजवळ उपस्थित राहण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ४) विद्यार्थ्यांना आकृत्या, नकाशे/तक्ते इ. न काढण्याची सवलत देण्यात येईल. त्याचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला त्या प्रमाणात देण्यात येतील.
- ५) प्रात्यक्षिक आणि प्रकल्प परीक्षेस विद्यार्थ्यांना या विषयाची तोंडी परीक्षा/बहूपर्यायी उत्तरे असलेली लेखी परीक्षा (प्रात्यक्षिकांवर आधारित) देता येईल. तोंडी परीक्षेत प्रात्यक्षिकांवर आधारित प्रश्न विचारले जावेत.
- ६) मौखिक मुल्यमापनासाठी लेखीचा पर्याय असावा.
- ७) आवश्यकतेनुसार प्रौढ लेखनिक देण्यात यावा.
- ८) आवश्यकतेनुसार वाचनिक/Prompter (सूचक) देण्यात यावा.
- ९) प्रश्नाचे उत्तर अपेक्षित शब्दमर्यादेपेक्षा कमी शब्द मर्यादेत लिहिता येईल. दिर्घोत्तरी प्रश्नाची उत्तरे मुद्द्यांमध्ये (Key Points) लिहिता येतील. दिर्घोत्तरी प्रश्नांमध्ये मुख्य मुद्द्यांच्या अनुषंगाने उत्तर दिल्यास परीक्षकांनी परीक्षेतील उत्तरामध्ये थोडक्यात विषयाच्या अनुषंगाने माहिती/उत्तरे दिली आहेत का ते तपासून गुणदान करावे.
- १०) या विद्यार्थ्यांची परीक्षा वेगळ्या वर्गात घेण्यात यावी.
- ११) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास अशा विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करुन त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- १२) या गटात मोडणाऱ्या अनेक विद्यार्थ्यांची कारक कौशल्य अविकसित असतात. याचा विचार करुन त्यांना वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, गणकयंत्र वापरण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ११) अनिवार्य विषयाऐवजी (सायन्स, गणित इ.) विद्यार्थ्यांला त्याला झेपेल असा विषय निवडून परीक्षा देण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(१०) स्नायुंची विकृती (Muscular Dystrophy)/ मेंदू व मज्जापेशी काठीण्य (Multiple Sclerosis) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास अशा विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करुन त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.

- ३) या विद्यार्थ्यांची बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी. परीक्षा विभाग प्रमुख, महाविद्यालयीन अधिकारी यांच्या परवानगीने आवश्यकता असेल तर परीक्षा हॉस्पिटल अथवा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) लेखी परीक्षेऐवजी ऑडिओ/व्हीडीओ रेकॉर्डर वापरून मौखिक परीक्षा घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(११) मज्जासंस्थेचे तीव्र आजार (Chronic Neurological Conditions) :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास अशा तर विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ३) या विद्यार्थ्यांची बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी. परीक्षा विभाग प्रमुख, महाविद्यालयीन अधिकारी यांच्या परवानगीने आवश्यकता असेल तर परीक्षा हॉस्पिटल अथवा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) लेखी परीक्षेऐवजी ऑडिओ/व्हीडीओ रेकॉर्डर वापरून मौखिक परीक्षा घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(१२) अध्ययन अक्षम (Specific Learning Disabilities) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) विद्यार्थ्यांना आकृत्या, नकाशे, तक्ते इ. न काढण्यासाठी सवलत देण्यात यावी. सदरचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला, त्या प्रमाणात देण्यात यावेत.
- २) विद्यार्थ्यांना उत्तरपत्रिका टाईप करून वा लिहून देण्याची परवानगी देण्यात येईल. त्यांना पूर्ण उत्तरपत्रिका किंवा उत्तरपत्रिकेचा काही भाग लिहिण्यासाठी लेखनिक घेण्यास परवानगी देण्यात येईल. जर हे विद्यार्थी स्वतः प्रश्नपत्रिका सोडवत असताना मधेच थकले, पुढे प्रश्नपत्रिका सोडवू शकत नाही असे वाटल्यास त्यांना महाविद्यालयातील प्रत्यक्ष अध्यापनाशी संबंध नसलेला कोणताही कर्मचारी लेखनिक म्हणून घेता येईल. हा कर्मचारी या विद्यार्थ्यांने बोललेली भाषा समजू शकत असावा. या लेखनिकांची काळजीपूर्वक निवड करावी. हा लेखनिक अध्ययन अक्षम विद्यार्थी काय सांगतो ते समजून लिहू शकेल असा असावा.
- ३) प्रात्यक्षिक आणि प्रकल्प परीक्षेस विद्यार्थ्यांना या विषयाची तोंडी परीक्षा/बहूपर्यायी उत्तरे असलेली लेखी परीक्षा (प्रात्यक्षिकांवर आधारित) देता येईल. तोंडी परीक्षेत प्रात्यक्षिकांवर आधारित प्रश्न विचारले जावेत.
- ४) या गटात मोडणाऱ्या अनेक विद्यार्थ्यांची कारक कौशल्ये अविकसित असतात. याचा विचार करून त्यांना वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, गणकयंत्र वापरण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ५) लेखी परीक्षेऐवजी ऑडिओ/व्हीडीओ रेकॉर्डर वापरून मौखिक परीक्षा घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ६) आवश्यकतेनुसार प्रौढ लेखनिक देण्यात यावा.
- ७) प्रश्नाचे उत्तर अपेक्षित शब्दमर्यादेपेक्षा कमी शब्द मर्यादेत लिहिता येईल. दिर्घोत्तरी प्रश्नाची उत्तरे मुद्यांमध्ये (Key Points) लिहिता येतील. अशा दिर्घोत्तरी प्रश्नांमध्ये मुख्य मुद्यांच्या

अनुषंगाने उत्तर लिहील्यास परिक्षकांनी उत्तरामध्ये थोडक्यात विषयाच्या अनुषंगाने माहिती/उत्तरे दिली आहेत का ते तपासून गुणदान करावे.

(१३) मेंदू व मज्जापेशी काठीण्य (Multiple Sclerosis) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास त्या विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ३) या विद्यार्थ्यांची बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी. परीक्षा विभाग प्रमुख, महाविद्यालयीन अधिकारी यांच्या परवानगीने आवश्यकता असेल तर परीक्षा हॉस्पिटल अथवा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) लेखी परीक्षेऐवजी ऑडिओ/व्हीडीओ रेकॉर्डर वापरून मौखिक परीक्षा घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

(१४) भाषण (वाचा) व भाषा अक्षमत्व (Speech and Language Disability) असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्यावेळेस निबंधात्मक प्रश्न असतात अशावेळी सदर प्रश्नावर गुणदान करतांना उत्तरे मोठ्या प्रमाणात लिहिलेले आहे हे न पाहता मुख्य मुद्द्यांवर (Key Points) वर लक्ष देण्यात यावे. महाविद्यालयाने याविषयीचा पत्रव्यवहार विद्यापीठाशी करणे अत्यावश्यक आहे.
- २) विद्यार्थ्यांना आकृत्या, नकाशे/तक्ते इ. न काढण्याची सवलत देण्यात यावी. त्याचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला त्या प्रमाणात देण्यात यावेत अथवा त्यासाठी पर्यायी प्रश्न विचारण्यात यावेत.
- ३) अनिवार्य विषयाऐवजी (सायन्स, गणित इ.) विद्यार्थ्यांला त्यास झेपेल असा विषय निवडून परीक्षा देण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ४) तोंडी परीक्षा लेखी स्वरूपात स्वरूपाची परवानगी देण्यात यावी.

(१५) थॅलसेमिया (Thalassemia)/ कॅन्सर (Cancer):-

- १) महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात येईल. त्यांच्या महाविद्यालयातच या मुलांसाठी विशेष तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्याची व्यवस्था करण्यात यावी. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागले तर विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ३) इन्फेक्शनची शक्यता लक्षात घेऊन या विद्यार्थ्यांसाठी बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी व परीक्षा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) विद्यार्थ्यांना लिहावयाचे सोयीचे व्हावे यासाठी वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, संगणक देण्याची व्यवस्था उपलब्ध करावी.

- ५) गरज असल्यास त्यांना लेखनिक घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ६) विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी त्याला खात्री वाटेल अशी व्यक्ती परीक्षा वर्गाजवळ उपस्थित रहाण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ७) यापेक्षा वेगळ्या सोयी हव्या असतील तर पालक विषय शिक्षक, प्राचार्य व परीक्षा विभाग प्रमुख यांच्या समन्वयाने ठरविण्यात यावे.

(१६) हिमोफिलिया (Hemophilia):-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात येईल. त्यांच्या महाविद्यालयातच या मुलांसाठी विशेष तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्याची व्यवस्था करण्यात यावी. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ३) इन्फेक्शनची शक्यता लक्षात घेऊन या विद्यार्थ्यांसाठी बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी व परीक्षा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) विद्यार्थ्यांना लिहावयाचे सोयीचे व्हावे यासाठी वेगळ्या प्रकारची पेन्सील , पेन, ग्रीपर, संगणक देण्याची व्यवस्था उपलब्ध करावी.
- ५) गरज असल्यास त्यांना लेखनिक घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ६) विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी त्याला खात्री वाटेल अशी व्यक्ती परीक्षा वर्गाजवळ उपस्थित रहाण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ७) यापेक्षा वेगळ्या सोयी हव्या असतील तर पालक विषय शिक्षक, प्राचार्य व परीक्षा विभाग प्रमुख यांच्या समन्वयाने ठरविण्यात यावे.

(१७) सिकल सेल (Sickle Cell Disease):-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात येईल. त्यांच्या महाविद्यालयातच या मुलांसाठी विशेष तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्याची व्यवस्था करण्यात यावी. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- २) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ३) इन्फेक्शनची शक्यता लक्षात घेऊन या विद्यार्थ्यांसाठी बैठक व्यवस्था वेगळ्या वर्गात करावी. वेळ प्रसंगी स्पेशल पर्यवेक्षकाची नेमणूक करावी व परीक्षा विद्यार्थ्यांच्या घरी घेण्यात यावी.
- ४) विद्यार्थ्यांना लिहावयाचे सोयीचे व्हावे यासाठी वेगळ्या प्रकारची पेन्सील , पेन, ग्रीपर, संगणक देण्याची व्यवस्था उपलब्ध करावी.
- ५) गरज असल्यास त्यांना लेखनिक घेण्याची परवानगी देण्यात यावी.

- ६) विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी त्याला खात्री वाटेल अशी व्यक्ती परीक्षा वर्गाजवळ उपस्थित रहाण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- ७) यापेक्षा वेगळ्या सोयी हव्या असतील तर पालक विषय शिक्षक, प्राचार्य व परीक्षा विभाग प्रमुख यांच्या समन्वयाने ठरविण्यात यावे.

(१८) ॲसिड ॲटॅक व्हिक्टिम (Acid Attack Victim) विद्यार्थ्यांसाठी सवलती :-

- १) ज्या महाविद्यालयात हे विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत ते किंवा जवळचे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी परीक्षा केंद्र म्हणून देण्यात यावे.
- २) शिकत असलेल्या महाविद्यालयातच शरीराची योग्य स्थिती आणि बसण्यासाठी अनुकूल असे तयार केलेले टेबल, टायपिंग मशीन, खुर्च्या यांची या विद्यार्थ्यांसाठी व्यवस्था करण्यात यावी. तथापि, यासाठी संबंधित महाविद्यालयाने विद्यापीठाची मान्यता/पूर्व परवानगी घ्यावी.
- ३) अचानक उपचार करावे लागतील अशी स्थिती उत्पन्न झाल्यास किंवा परीक्षेच्या कालावधीतच उपचारासाठी हॉस्पिटलमध्ये दाखल व्हावे लागल्यास विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करून त्यांना पुनःपरीक्षेची (Re-Exam) परवानगी देण्यात यावी. विषय शिक्षक, महाविद्यालयाचे प्राचार्य व परीक्षा विभागाचे प्रमुख यांनी यासाठी समन्वय साधावा.
- ४) विद्यार्थ्यांना लिहावयाचे सोयीचे व्हावे यासाठी वेगळ्या प्रकारची पेन्सिल, पेन, ग्रीपर, संगणक देण्याची व्यवस्था उपलब्ध करून द्यावी.
- ५) गरज असल्यास त्यांना लेखनिक घेण्याची परवानगी द्यावी.

(१९) पार्किंसन्स (Parkinson's Disease):-

- १) ज्यावेळेस निबंधात्मक प्रश्न असतात अशावेळी सदर प्रश्नावर गुणदान करतांना उत्तरे मोठ्या प्रमाणात लिहिलेले आहे हे न पाहता मुख्य मुद्द्यांवर(Key Points) वर लक्ष देण्यात यावे. महाविद्यालयाने याविषयीचा पत्रव्यवहार विद्यापीठाशी करणे अत्यावश्यक आहे.
- २) विद्यार्थ्यांना आकृत्या, नकाशे/तक्ते इ. न काढण्याची सवलत देण्यात यावी. त्याचे गुण त्या विद्यार्थ्यांला त्या प्रमाणात देण्यात यावेत अथवा त्यासाठी पर्यायी प्रश्न विचारण्यात यावेत.
- ३) तोंडी परीक्षा लेखी स्वरूपाची परवानगी देण्यात यावी.

उपरोक्त नमुद वर्गवारीतील दिव्यांग विद्यार्थ्यां ज्या महाविद्यालयामध्ये शिक्षण घेत आहे त्या महाविद्यालयातील प्राचार्यांनी या शासन निर्णयामध्ये नमुद केलेल्या सर्व सवलती व सुविधा या विशेष गरजा असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मिळतील याची दक्षता घ्यावी. सदर शासन निर्णय राज्यातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणाऱ्या सर्व विद्यापीठे व त्यांच्या संलग्नीत असणारी सर्व महाविद्यालये तसेच राज्यशासना मार्फत विशेष कायदान्वये स्थापन करण्यात आलेल्या सर्व स्वयं अर्थसहाय्यीत विद्यापीठांना लागू राहिल. सदर आदेशाची प्रभावी अंमलबजावणी होईल हे पाहण्याची जबाबदारी सर्व उपरोक्त नमुद विद्यापीठांची राहिल.

सदरहू शासन निर्णयाची तात्काळ प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३०४१३१६२५२३०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सिध्दार्थ खरात)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. अप्पर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु /कुलसचिव.
७. राज्यातील सर्व स्वयं अर्थसहाय्यीत विद्यापीठांचे कुलगुरु / कुलसचिव.
८. सर्व संचालक, उच्च व तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
९. उप सचिव, (विशि) (मशि) (तांशि) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. निवड नस्ती- विशि-३.

व्यवसायकर कार्यालय, सोलापूर
"विक्रीकर भवन" हॉटमी रोड,
सोलापूर.

दिनांक : ४/२/२०००

प्राचार्य
प्रति, विज्ञान महाविद्यालय, सांगोली
मा. मु.पो. ता. सांगोली

क्र. : व्यकअ / सोलापूर / व्यकरमाफी / पीटीआर - २/१/९/६ / ब - सोलापूर

विषय : व्यवसायकरातून सूट मिळणेबाबत

संदर्भ : आपले पत्र क्र. ६६०/१९९९-२०००

दि. १९/१/२०००.

उपरोक्त विषयास अनुसरून आपल्या संदर्भाधीन पत्रान्वये आपल्याकडील कर्मचारी श्री/श्रीमती कोकर लालकृष्ण शानू यांना ते स्वतः शारीरिक दृष्ट्या अपंग असल्याने / मुदितमंद पाल्याचे पालक असल्याने व्यवसायकरातून माफी मिळण्याकरिता शिफारस केलेली आहे.

आपल्या शिफारशीनुसार व पुराव्यादारखल मूळ अर्जदाराने सादर केलेल्या

यांच्या प्रमाणपत्रावरून खात्री

पुढीलप्रमाणे व्यवसायकर कायदा १९७१ च्या कलम २७ (ए) (सी) च्या तरतुदीस अधीन राहून

श्री/श्रीमती कोकर लालकृष्ण शानू यांना माहे फेब्रु २००० पासून व्यवसायकरात सूट घ्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. कृपया यापुढे त्यांचे वेतनातून व्यवसायकरात पात करू नये.

[Signature]
व्यवसायकर अधिकारी

सोलापूर

प्रत : १) मा. प्राचार्य

विज्ञान महाविद्यालय
२) अर्जदार श्री/श्रीमती सांगोली

सोलापूर

१९/०२/२०००
५/२/००

[Signature]
प्रा. कोकर लालकृष्ण शानू
५-२-२०००

व्यवसायकर कार्यालय, सोलापूर
"धिकीकर भवन" होटगी रोड,
सोलापूर.

दिनांक : ११/३/१०

प्रति,

मा. प्राचार्य

विज्ञान संशोधन विद्यालय, सोलापूर

सोलापूर, जि. सोलापूर

क्र. : व्यकअ / सोलापूर / व्यकरमाफी / पीटीआर - २५/११/१० / ब -

1894
113110
सोलापूर
११/३/१०

विषय : व्यवसायकरातून सूट मिळणेबाबत

संदर्भ : आपले पत्र क्र. ६८२/२००९-१०, दि. १३/१०

उपरोक्त विषयास अनुसरून आपल्या संदर्भाधीन पत्रान्वये आपल्याकडील कर्मचारी
श्री / श्रीमती सगळे केदार नामदेव यांना ते स्वतः
शारीरिक दृष्ट्या अपंग असल्याने / मतिमंद पाळ्याचे पालक असल्याने व्यवसायकरातून माफी
मिळण्याकरिता शिफारस केलेली आहे.

आपल्या शिफारशीनुसार व पुराव्यादारवल मूळ अर्जदाराने सादर केलेल्या
सिध्दार्थ लक्ष्मी, सोलापूर यांच्या प्रमाणपत्रावरून खात्री
झाल्याने, व्यवसायकर कायदा १९७५ च्या कलम २७ (ए) (सी) च्या तरतुदीस अधीन राहून
श्री. / श्रीमती सगळे केदार नामदेव यांना माहे मार्च-२०१०
पासून व्यवसायकरात सूट देण्यास मंजुरी देण्यात येत आहे. कृपया यापुढे त्यांचे वेतनातून
व्यवस यकर कपात करू नये.

[Signature]
व्यवसायकर अधिकारी
सोलापूर

श्री. / श्रीमती _____

महाराष्ट्र MAHARASHTRA

2021

ZX 856118

MOU between

- a) Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola Tal-Sangola, Dist-Solapur
- And
- b) Sangola Municipal Council, Sangola

This is the Memorandum of Understanding (MoU) between a and b for mutual benefits. Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola is one of the best and leading institutes in Sangola. It likes to contribute in clean and green city activities of Sangola Municipal Council, Sangola. Hence, to follow the norms and to gain clean and green college campus it is required to dispose all types of waste in proper way. Since, Sangola Municipal Council, Sangola is active in waste management as per the standard norms of the Government of Maharashtra. a and b mutually agree to work as per the following agenda and declare the said MOU hereby.

1. Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola will take necessary measures to collect segregated waste (Dry, wet, Hazardous waste) from college campus.
2. Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola will ensure that it will follow the norms of solid waste management Rules 2016.

जाडपत्र १

फक्त प्रतिवापत्रासाठी (अनुच्छेद-५)

प्रतिवापत्र कोणाकडे सादर करावयाचे

प्रतिवापत्रासाठीचे कारण

मुद्रांक विकत घेणा-याचे नाव

व रहिवासी पत्ता

मुद्रांक शुल्क रक्कम - रुपये

मुद्रांक विक्री नोंद वही अनु. क्र.

मुद्रांक विकत घेणा-याची सही

परवानाधारक मुद्रांक विक्रेत्याची सही

ता.नं.: २२/२००० दि. १/१/२००० कोड= २५१००१६

मुद्रांक विक्रेत्याचे नाव :- प्रशांत अंबादास पर्यट

मुद्रांक विक्रीचे ठिकाण/पत्ता :- म. फुल बॉक, स्टेशन रोड, सांगोले

या कारणासाठी ज्यांनी मुद्रांक खरेदी केला त्यांनी त्याच कारणासाठी

मुद्रांक खरेदी केल्यापासून ६ महिन्यात वापरणे बंधनकारक आहे

3. Sangola Municipal Council Sangola will help Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola by Providing waste collecting vehicles on daily basis.

4. Sangola Muncpal Council Sangola will extend their help to keep college campus clean & green.

The said MOU is mutually signed by the authorities on the behalf of a and b Hereforth.

Signature

Prashant Ambadas
Acting Principal
Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola
Tal. Sangola, Dist. Solapur

[Signature]
Chief Officer
Sangola Municipal Council Sangola

Witnesses

- 1) Dhasade S.S. - *[Signature]*
- 2) Koli B.V. - *[Signature]*

“सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला” संचलित

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला

(कला, विज्ञान, इ.सी.एस. व बी.सी.ए.) ऑ. : (०२१८७) २२०५०८
ता. सांगोला, जि. सोलापूर, पिन. ४१३ ३०७ (महाराष्ट्र) मोबा. नं. ९४२९०४५९८७

e-mail : vidnyanms @ yahoo.co.in
Website : www.vmsangola.org

प्रभारी प्राचार्य : डॉ. आर. ए. फुले
एम्.ए.पीएच.डी.

(पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाशी संलग्नित)
(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24))

जावक क्र. २१/२०२२-२३

दिनांक : ११/०४/२०२२

प्रति,

मा. मुख्याधिकारीसो,
सांगोला नगरपरिषद, सांगोला
ता. सांगोला, जि. सोलापूर

विषय :- ' MOU ' करणेबाबत ...

महोदय,

आमचे महाविद्यालयातील परिसर स्वच्छ रहावा व पर्यावरणाचा समतोल रहावा म्हणून आपली नगरपरिषद आम्हांला नेहमीच सहकार्य करित आहेत. महाविद्यालयाच्या आवारातील / परिसरातील टाकाऊ पदार्थ, प्लास्टिक कचरा, पाला-पाचोळा, ओला कचरा, सुका कचरा, मुलींनी वापरलेले सॅनिटरी नॅपकिन इत्यादी प्रकारचा सर्व कचरा घेऊन जाणेसाठी नगरपरिषद आम्हांला वेळोवेळी सहकार्य करित आहे.

परंतु NAAC बॅंगलोर या स्वायत्त संस्थेद्वारे दर पाच ते सहा वर्षांनी आमचे महाविद्यालयाचे मूल्यांकन करित असते. त्यांच्या मागणीनुसार आमचे महाविद्यालय व नगरपरिषदेचा त्यादृष्टीने करार असणे अपेक्षित असल्याने नॅकच्या कामी आम्ही आपणांशी ' MOU ' करू इच्छितो. तरी कृपया ' MOU ' (Memorandum of Understanding) करणेसंदर्भात सहकार्य करावे, ही विनंती आहे.

कळावे,

आपला विश्वासू,

प्रभारी प्राचार्य
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला
ता. सांगोला जि. सोलापूर

आवक-जावक लिपीक
नगरपरिषद, सांगोला

13 APR 2022